

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради Факультету
музичного мистецтва і хореографії
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

19.03.2024 р., протокол №1

Голова Вченої ради
Ганна КОНДРАТЕНКО

**ПРОГРАМА
комплексного кваліфікаційного екзамену
із сольного співу**

галузь знань: 02 Культура і мистецтво
спеціальність: 025 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма: 025.00.02 «Сольний спів»
освітній рівень – перший (бакалаврський)

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену із сольного співу для здобувачів освіти спеціальності: 025 Музичне мистецтво, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми: 025.00.02 «Сольний спів».

Розробники:

Заверуха Олена Леонідівна, завідувач кафедри академічного та естрадного вокалу, кандидат мистецтвознавства;
Мережко Юлія Валеріївна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу, кандидат педагогічних наук;
Петрикова Оксана Петрівна, заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену із сольного співу схвалена на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу
Протокол № 3 від «08» березня 2024 р.

Завідувач кафедри академічного
та естрадного вокалу

Олена ЗАВЕРУХА

Гарант освітньо-професійної програми

Яна КИРИЛЕНКО

Програму затверджено на засіданні Вченої ради Факультету музичного мистецтва і хореографії

Протокол № 1 від 19.03.2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену із сольного співу є нормативним документом Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 Музичне мистецтво (Сольний спів).

Мета комплексного кваліфікаційного екзамену: перевірка практичних умінь та навичок з вокального виконавства та акторської майстерності, набутих здобувачами в процесі навчання.

Завдання комплексного кваліфікаційного екзамену:

- виявити рівень оволодіння прийомами вокальної техніки, емоційно-динамічною виразністю співацького звуку на основі професійної дихальної опори;
- виявити розуміння музичної форми вокального твору, розвитку та завершеності окремих фраз, логіки розвитку кульмінації тощо;
- виявити вміння осмислено виконувати вокальні твори в синтезі музики, слова та акторської (сценічної) майстерності;
- виявити вміння професійно контактувати зі слухачем;
- виявити вміння професійно користуватися звукопідсилювальною апаратурою (естрадний вокал);
- виявити художньо-виконавський смак, вихований на кращих зразках світової музики;
- виявити сценічну культуру поведінки.

Комплексний кваліфікаційний екзамен із сольного співу має виявити якість навчально-виконавської підготовки студентів, ступінь засвоєння ними програм дисциплін «Сольний спів», «Сценічна майстерність (сценічна мова, сценічний рух)», «Майстерність актора», сценічної подачі образу співака, та вміння практичного використання набутих знань та умінь у подальшій виконавській діяльності.

На комплексному кваліфікаційному екзамені студенти повинні продемонструвати практичні вміння з вокального виконавства, зі сценічної та акторської майстерності, мови, сценічного руху, культури поведінки на сцені, розвинене творче мислення та художній смак, на яких базується професійна діяльність співака.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену складається з двох частин:

Перша частина – сольний виступ студента – виконання чотирьох вокальних творів.

Друга частина – сценічне втілення студентом (сучасне або традиційне) художнього образу героя української народної пісні, класичної опери, оперети, мюзиклу, світового хіта, романсу, сучасної естрадної пісні з елементами акторської гри, використанням сценічного костюму, реквізиту.

За власним вибором студент завчасно обирає вокальний твір, на якому має продемонструвати сформованість практичних умінь та навичок володіння акторською та сценічною майстерністю.

На комплексному екзамені студенти мають виконати вокальні твори різних жанрів за вибором:

академічний спів:

- 1) старовинну арію,
- 2) класичну арію,
- 3) камерні твори зарубіжних композиторів,
- 4) романс українських композиторів,
- 5) українську народну пісню.

естрадний спів:

- 1) джазовий стандарт,
- 2) романс,
- 3) світовий хіт,
- 4) сучасну естрадну пісню,
- 5) українську народну пісню.

На комплексному кваліфікаційному екзамені з сольного співу здобувачі освіти мають продемонструвати отримані **програмні результати навчання:**

РН-1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської та диригентської діяльності.

РН-2 Володіти методами та навичками ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

РН-3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

РН-5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН-7 Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

РН-8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН-9 Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

РН-11 Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Таблиця

Рейтингова Оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Зміст оцінки
A	90 - 100	Здобувач досконало володіє всіма можливостями голосу, який звучить збагачено та рівно в головному та грудному регістрах, має широкий діапазон і яскраве тембральне забарвлення; професійно володіє кантиленою та співацьким диханням; упевнено, майстерно розкриває глибину авторського задуму творів; яскраво реалізує артистичний потенціал; цілісно передає композиційну структуру твору; має чітку дикцію та виразну вимову (інтонацію) під час виконання твору; має розвинене чуття акторської гри; плавно рухається; впевнено тримається на сцені; використовує сценічний костюм, реквізити для передачі художнього образу твору, демонструє високий рівень естетичного смаку та сценічної культури.
B	82 - 89	Здобувач належно володіє всіма можливостями голосу, не припустився суттєвих помилок: відносна рівність його звучання в головному та грудному регістрах; професійно володіє кантиленою та співацьким диханням, широким діапазоном; емоційно виразно розкриває авторський задум творів; виявляє акторські здібності; цілісно передає композиційну структуру твору, але припускається незначних огріхів під час трактування твору; має чітку дикцію та виразну вимову (інтонацію) під час виконання твору з незначними відхиленнями у темпоритмі, тонально-мелодійному плані; плавно, впевнено рухається та тримається на сцені; використовує сценічний костюм, реквізити для передачі художнього образу твору; демонструє високий рівень естетичного смаку та сценічної культури.
C	75 - 81	Здобувач на належному рівні володіє голосовими можливостями, проте з деякими виявленими помилками (форсованим звуком чи горловими відтінками, іноді неточне інтонування тощо); емоційно виразно розкриває авторський задум; недостатньо виявляє акторські здібності; цілісно передає композиційну структуру твору, але припускається незначних помилок під час трактування твору; частково має чітку дикцію та виразну вимову (інтонацію) під час виконання твору; припускається огріхів у темпоритмі, тонально-мелодійному плані; плавно, але не досить

		впевнено рухається та тримається на сцені; використовує сценічний костюм, реквізити для передачі художнього образу твору; демонструє середній рівень естетичного смаку та сценічної культури.
D	69 - 74	Здобувач на задовільному рівні володіє голосовими можливостями (слабка дихальна опора, недостатньо висока співацька позиція, спостерігається тембральна та регістрова нерівність, метроритмічна нестабільність, неточна інтонація); не досить емоційно виразно розкриває авторський задум; акторська робота – невиразна; не цілісно передає композиційну структуру твору, припускається помилок під час трактування твору; артикуляція та дикція – недостатньо чіткі з частими відхиленнями у темпоритмі, тонально-мелодійному плані, динаміці; не достатньо плавно, не досить впевнено рухається та тримається на сцені; використовує елементи сценічного костюму та реквізиту для передачі художнього образу твору; демонструє задовільний рівень естетичного смаку та сценічної культури.
E	60 - 68	Здобувач посередньо володіє вокально-технічними навичками припустившись суттєвих помилок у звуковеденні, виявив ритмічну нестабільність у передачі музичної форми вокального твору, частково дотримується фразування; частково співає на опорі, не дотримується злагодженості регістрів (переходу з головного регістру в грудний); акторська робота на сцені – невиразна, невпевнена; цілісно не передає композиційну структуру твору, припускається значних помилок у стилістичному та жанровому плані під час трактування твору; артикуляція та дикція – не чіткі; різко, не впевнено рухається та тримається на сцені; не використовує елементи сценічного костюму та реквізиту для передачі художнього образу твору; демонструє достатній рівень естетичного смаку та сценічної культури.
FX	0 - 59	Студент незадовільно володіє вокально-технічними навичками з допущенням суттєвих помилок (у звуковеденні, ритмічна нестабільність, не дотримання фразування, відсутність стабільності у передачі музичної форми вокального твору, спів не на опорі, не дотримання злагодженості регістрів (переходу з головного регістру в грудний), відсутність артикуляції та дикція під час співу, не розкриття авторського задуму; не продемонстрована акторська робота на сцені; цілісно не має цілісності композиційної структури твору, припускається грубих, значних помилок у

		стилістичному та жанровому плані під час трактування твору; артикуляція та дикція – не чітка та не зрозуміла; різко, не впевнено рухається та тримається на сцені; не використовує елементи сценічного костюму та реквізиту для передачі художнього образу твору; демонструє низький рівень естетичного смаку та сценічної культури.
--	--	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонюк А. Постановка голосу: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Українська ідея, 2000.
2. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с.
3. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. – 336 с.
4. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. – 116 с.
5. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія]. – Одеса : Астропринт, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
6. Хоменко А. Б. Постановка голосу: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

Додаткова:

1. Микиша М. М. Практичні основи вокального мистецтва. Київ : Музична Україна, 1971. 91 с.
2. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Хрестоматія: навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).
3. Пляченко Т. М. Методика викладання вокалу. Навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання»). – Кіровоград: КДПУ, 2005. – 80 с.
4. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. – Умань : РВЦ «Софія», 2015. – 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).

5. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – Київ, 1998. – 79 с.
6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.

Програми виступів на комплексному кваліфікаційному екзамені із сольного співу

Група ССб-1-20-4.0д

Баранова Марія Олегівна (клас старшого викладача Макарової Е.В., концертмейстер Охріменко Н.О.)

1. Mus.&lyrics D. Sabo в обр. J. Horn «I remember»;
2. Українська народна пісня в обробці «Leleka» «Летіла зозуля»;
3. Муз. Ю. Шамо, сл. Ю. Шевко «Не залишай»;
4. Esna «A little lovin»;
5. Esna «Some».

Булавінова Марія Вікторівна (клас старшого викладача Макарової Е.В., концертмейстер Охріменко Н.О.)

1. Українська народна пісня, обр. В. Косенко «Баламуте»;
2. Сл. Г.Гейне, муз. М.Лисенка «Чого так поблідли троянди ясні»
3. В. Скарлатті арія «Sento nel core»;
4. Ш. Гуно «Романс Зібеля» з III дії опери «Фауст»;
5. С. Гулак-Артемівський «Пісня Одарки» з опери «Запорожець за Дунаєм»

Зоріна Ангеліна Павлівна (клас старшого викладача Леонтьєвої С.Л., концертмейстер Шепеленко Г.Б.)

1. А. Скарлатті «Sento nel core»;
2. А. Вівальді «Sposa son disprezzata»;
3. Дж. Боллаті «La mammoletta»;
4. Слова Х. Алчевської, муз. Григорія Алчевського «Душа – се конвалія»;
5. Українська народна пісня в обробці А. Штогаренка «Ой, чия ти, дівчинонько».

Коваленко Мирослава Вячеславівна (клас викладача Точкової С.С., концертмейстер Антіпіна І.В.)

1. Mus. J. Dorsey, N. Wright «Green Eyes»;
2. Українська народна пісня в обробці В. Литвиненко «Журавлі»;
3. Муз. А. Пивоваров, сл. Т. Шевченко «Думи»;
4. Mus.&lyrics T. Swims «Lose control»;
5. Mus. Jean-Jacques Goldman «Evidemment».

Корнілевська Анна Вадимівна (клас старшого викладача Ланіної Т.О., концертмейстер Гаркавенко Д.В.)

1. Українська народна пісня «Ти до мене не ходи»;
2. Сл. А. Безкровний, муз. Тіна Кароль, А. Попов «Троянди»;
3. Mus.&lyrics by Deena Jones and The Dreams «One Night Only»;

4. Mus.&lyrics by Stevie Wonder «Don't You Worry 'bout a Thing»;

5. Mus.&lyrics by Bianca Morales «General Strike».

Лісайчук Ольга Сергіївна (клас доцента Петрикової О.П., концертмейстер Кунаєва О.О.)

1. Й.С. Бах Арія «Seufzer, Tränen...» з кантати №21;

2. Сл. М. Рильського, муз. О. Білаша «Цвітуть бузки»;

3. Сл. Теодора де Банвіля, муз. К.Дебюссі «Nuit d'etoiles» (Starry night);

4. Українська народна пісня в обр. М. Лисенка «Ой на гору козак воду носить»;

5. А. Дворжак Арія Русалки «Měsíčku na nebi hlubokém...» з опери «Русалка».

Перевозна Ганна Вікторівна (клас старшого викладача Яковенко В.Г., концертмейстер Антіпіна І.В.)

1. Українська народна пісня в обробці А. Яценка «Глибока кирниця»;

2. Муз. Л. Дичко, слова М. Руденка «Я - хочеш? Зачарую ліс»;

3. Муз. Ф. Мендельсона, слова І. В. Гете, «Suleika»;

4. В. А. Моцарт Арія Паміни з опери «Чарівна флейта»;

5. В. Кірейко Арія Мавки з опери «Лісова пісня».

Погребняк Марія Андріївна (клас професора Тетері В.М., концертмейстер Балджи Ю.А.)

1. Ш. Гуно арія Зібеля з опери «Фауст»;

2. Ф. Шуберт «Das Wandern»;

3. Українська народна пісня «Нащо мені чорні брови, нащо карі очі»;

4. Муз. Я. Степовий, сл. І. Франка «Розвійтеся з вітром»;

5. К. Глюк арія «Орфея» з опери «Орфей і Еврідіка».

Росіцька Катерина Андріївна (клас викладача Точкової С.С., концертмейстер Кунаєва О.О.)

1. Сл. та муз. Едіта Гурняк «Каштани»;

2. Лемківська народна пісня «В темну нічку»;

3. Mus.&lyrics Saint Harisson «Ego talkin»;

4. Mus.&lyrics Ella Fitzgerald «Cry me a river»;

5. Mus.&lyrics Cynthia Erivo «Hold on I'm coming».

Суловець Анастасія Віталіївна (клас доцента Петрикової О.П., концертмейстер Кунаєва О.О.)

1. Муз. та сл. Костянтин Бочаров (Меловін) «Вітрила»;

2. Муз. та сл. Анастасія Чабан (Стася) «Дівка»;

3. Муз. та сл. Гербі Хенкок «Watermelon men»;

4. Українська народна пісня в сучасній обробці «The Doох» «Галочки»;

5. Муз. та сл. Sam Smith «Writing's on the Wall».

Ялова Олена Олегівна (клас викладача Точкової С.С., концертмейстер Кунаєва О.О.)

1. All of me - mus. John Legend, Toby Gad by & Ella Fitzgerald;

2. Українська народна пісня «Ой у Гаю, при Дунаю»;

3. Муз. і сл. С. Вакарчук «Холодно»;

4. Mus. F. Smith, Adele «Set fire to the rain»;

5. Mus. Mark Stoermer «Human».